

Puli
crkve i
listi
apno i
to šlo
i pro-
priom.
traj-
vima.
uzo-
i
u bo-
Au-
dru-
je.

Oglas, pripisana itd.
tiskaju i računaju se na temelju
obiteljskog cienika ili po dogovoru.

Novci za predobjekt, oglase itd.
sašli su napotnicom ili policijskim postom.
Stedionice u Beču
i administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i natpisati
poštovo predbrojniku.

Tko list na vremenu ne primi,
neka to javi odpravniku u
otvorenom pismu, za koji se
ne piše poštana, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 247849.
Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmptić i dñ. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„S tokom rastu mnoštva, a nosloga svoj potvar.“ Naroda poslovica.

POZIV

na XI. redoviti glavnu godišnju skupštinu družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, koja će se obdržavati u četvrtak dne 5. svibnja 1904. u prostorijama družbene skole u Livadama kod Motovuna.

Razpored:

I. Sveta misa u 9 sati u crkvi u Livadama;
II. Glavna skupština Družbe u 10 sati prije početka sa slijedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika;
2. citanje zapisnika poslednje glavne skupštine;
3. izvješće tajnika;
4. izvješće blagajnika;
5. izvješće nadzornoga vjeća;
6. možbeniti predlozi.

Volosko-Opatija, 18. travnja 1904.

RAVNATELJSTVO

države sv. Cirila i Metoda za Istru.

NR. U Počekaju, nedaleko Buzeta ženodi se u Livadama najbliži kolodvor željeznice Divata-Pula, dočim je u samim Livadama stanicu željeznice Trst-Poreč.

Onoj p. n. gospodostvo, koji zele objedovati u Livadama, preporučujemo, da se blagoizvole prijaviti barem 8 dana prije skupštine u tamošnjega družbinoga učitelja g. Ivana Nežića. (Poslednja pošta Motovun-Montona.)

Glavna skupština političkog društva za Hrvate i Slovence Istre.

(Nastavak)

II. Točka: Tajnikovo izvješće:

Dr. Gj. Červar pročita obašnje izvješće o družvenom djelovanju teđem mnjune godine. Iz tog izvješća vadimo samo važnije točke.

Na uvdio spominje kako je postalno naše političko društvo, govori o prvoj skupštini i o prvom družvenom odboru. Taj odbor napravio si je težko breme, jer uzev u obzir, da istarski političari moraju da si zasluge svoj svakdanji kruh bilo ručkom bilo perom tako, da im preostane malo vremena, da se posvele podučavanju naroda i proučavanju njegovih potreba; da je dobar dio našeg naroda nepisane, što otežeju rad odbora, i konačno, da su komunikacije u Istri između pojedinih krajeva, tolične, da težko obič jedan s drugim.

Nu uzprkos tomu odbor se je dao na dijelu, da učini što mu je moguće. Odbor je imao od zadje skupštine 8 redovnih sjednica; na prvoj se je odbor konstituirao izabrat i s podpredsjednikom dra. D. Trinajstićem, tajnikom dr. Gj. Črvaram i blagajnikom dr. S. Kurelićem.

Kasnije imenovao je odbor povjerenike u pojedinih mjesnih i nastojoao da se ustruje lokalni odbori.

Pošto bijaše na prvoj skupštini zaključeno, da se list „Naša Sloga“ proglaši družvenim glasilom, nastojo je odbor, da se konačno uredi pitanje stalnog urednika lista, u čemu nije jošte uspio.

Odbor je nadalje potaknuto ustrojenje raznih družava, za stednju i zajmove te sudjelovanje kod ustanovljenja „Gospodarske sveze“ u Puli. U obče nije bilo važnijeg pitanja ili dogodjaja u Istri, kojim se nebi bio pačao naš odbor.

Tako se je podastrio srednjoj vladu u Beču predstavniku, u kojog se je predočilo tužno stanje našega naroda u gospodarskom, školskom i političkom pogledu; učinilo se je potrebne korake u pitanju željezničkih napisu i ih ureda.

Družveni predsjednik i podpredsjed-

nik bili su u kolu onih zastupnika, koji su molili audienciju, kod kraja u poslu dogodjaja u banovini. Učinjeni su i drugi koraci u tom pogledu a na Krku obdržavane su i javne skupštine.

Zatim prelazi izvješće na imenovanje biskupa u tršćan.-kop. biskupiji, koji ne bišao ni narod u ni njegovog jezika ni običaja, ni njegovih želja ni težnja; osvrnu se u kratko na pitanje slavenskoga bogoslužja u naših crkvam.

Družveni odbor bavio se je također pitanjem talijanskoga sveučilišta i zauzeo u tom pogledu stanovništvo, koje bijaše izraženo u spomenici predstavnika Slovenaca i Hrvata Trsta, Gorice i Istre na srednju vladu. Bavio se je također pitanjem o namještanju trgovackih i obrtničkih pomoćnika, potaknut na to po družtvu, ustrojenom u tu svrhu u Zagrebu.

Najviše posla zadali su odboru razni obični ljudi. U Gračanju stupio je naš narod tako rekući prvi put u horbu i dosta dobrim uspjehom. Izvješće opisuje obširno sve očito, što je odbor učinio i poduzeo u poslu: nesretnih tinjančkih izbora, Medju ostalim navadja i nekoja pisma sadržajem načelnika u Tinjanu kao dokaz, da ovaj nije održao riječ!

Govori nadalje o poslednjih občinskim izborih u Vrpinici, u Žminju, gdje su protivnici kanili lovit u mutnom pakso ljuto prevarili; o izborih u Boljunu, gdje su naši opet osvjetlile lice.

O poslednjih izborih u Roču govori izvješće običnije iztučući što je odbor učinio i koliko je doprinio k onaku sjećajnoj pobedi. Prelazeći na poslednje občinske izbore u Lovranu i u Mošćenicah, kaže izvješće, da je u prvoj od onih občinali zavladalo mrtvilo, a u drugoj učinili su svi pošteli svoju dužnost ali da je i nadalje ostala većina zastupstva u rukama ljudi odvrsnih od talijanske stranke.

U to vrijeme provedoše i izbore u Lošinju malom, kod kojih se je pokazalo, da i tamo naši napreduju poslagano ali stalno.

Nadalje obavije se občinski izbori dosadašnjem povoljnijem uspjehom u Matuljima, Vrbniku i Baški, a odbor je naš u doticaju sa narodnim pravci i u drugih občinab, gdje se imade provesti do malo izbore.

Konačno spominje izvještaj jednu spomenicu, poslano na odbor od nekoj naših mladih rodoljuba, u kojog stavljaju nekoje opazke k dosadašnjem radu narodne stranke u Istri, te razne predluke kobi se imalo posjetiti narodno-politički i gospodarstveni život našeg naroda. U izvješću nalaze se i odgovori na pojedine predluke.

Na koncu polaze izvještaj svima na srce, da se zauzmu za što bolju organizaciju našega društva. Nase je društvo, veli, počelo tek živiti te treba jake podpore od svakog rodoljuba, napose od povjerenika, koji bi moral državu posvetiti više brige nego li do sada.

Povjerenici morali bi javiti odboru svaku promjenu koja nastane u njihovom kotaru ili občini te ujedno izvještiti koji su razlozi tim promjenam i kako bi se eventualno moglo doskočiti u jednom ili drugom slučaju pojedincu, občini, kotaru itd. Tim će doduše 'narasti' posao odbora, ali će on stalno rado preuzeti i taj posao, jer će znati, da radi za boljak i napredak hrvatskog i slovenskog naroda i naše krasne i mile Istru (Zivljeno odobravanje poprati ovo tajnikovo izvješće) Skupština primaju do znanja izvještaj bez ikakve opazke.

¹⁾ Na ta pisma vratićemo se poslije.

Op. ured.

III. Točka: Blagajnikov izvještaj:
Posto je družbeni blagajnik dr. Ku-
relje zbog obiteljske nesreće odsutan, pro-
čita u ime njegova blagajnika izvještaj
tajnik dr. Červar. I taj izvještaj prima
skupština na znanje, bez prigovora.

IV. Točka: Izbor novoga odbora.

Predsjednik prekinut za kratko skup-
štinu, da se članovi uzmognu dogovoriti
glede novog odbora. Nakon kratke pauke
bijahu izabrani na predlog člana g. Fru-
lića u odbor slijedeći članovi jednoglasno:
Pređesnik: Zastupnik Vjekoslav
Spinetić.

Odbornici: Dr. Đinko Trinaj-
stić, dr. Kurelić Šime, dr. Zuccon Ivan,
dr. Janežić Konrad, Sloković Liberat, An-
đelić Ante, Mandić Josip, Flego Fran i
Turato Nikola.

Zamjenici: Ilijašić Toma, Peteh-
Kovačić Mate, Jelušić Kazimir, Lovrić Ivan,
Marotti Viktor, Pastorković Stjep., Sanković
Mate, Defar Šime, Černjul Jakov.

Pregledac računa: Grašić
Josip, dr. Šebesta Josip i dr. Gržinić Ante.

Novozabrani predsjednik zahvaljuje se
u ime svoje i drugova na povjerenju;
objeća da će i novi odbor nastojati, da
častno izvrši svoju zadaću; pozivlje sve
prištutne i odsutne da svaki uzradi u svo-
joj občini kotaru itd. na korist društva i
našega naroda. Sudra neka se sabire čla-
novi i članarinu. Nama netreba novca za
kupovanje ljudi kod izbora, ali novca treba
korak svi svaki izbora za tiskovine i slična.

V. Točka: Predlozi i upiti:

G. Turato pita predsjednika, da bi
izvilo izvještaj skupštine kako stoji sa pi-
tanjem izmirenja sa Talijanima i sa pitanjem
talijanskog sveučilišta.

Predsjednik reče na to, da mu je po-
meklo neprilично odgovarati na pitanje
glede izmirenja, jer je bio on bio od pri-
jatelja u Beču opredijeljen, da vodi s tal-
ijanskim pravcima pregovore o izmirenju
preko ugarskih blagdanna. Izmirenje nas i
Talijana bilo bi potrebito i koristno za
obje. Naši nas nagovaraju i naša braća
Slovenci i Česi, i mi ga želimo, dakako
pot poštenu i častnimi uvjeti.

Mi tako poznamo najbolje potežkoće
koje stope na putu izmirenju, potežkoće
neodvisne od nas.

Ja sam — reče — u Beču pregova-
rao o načinu izmirenja sa pojedincima na
samu, pak s više njih zajedno. Podao sam
se težkoj zadaći i tim pružio dokaz, da
smo mi na izmirenju pripravni i da ga
zadamo. Kazali Vam mogu, da ne povrće-
dim nikavu tajnu, da bijaše između jed-
noga talijanskoga zastupnika u Beču i
mene ustanovljeno, da ćemo se sastati
trojica naših i trojica talijanskih zastup-
nika dne 11. o. m. u Trstu i da ćemo
taj povesti pregovore o tom izmirenju; ali
do toga sastanka nije došlo. Culo se je
glasova, da bi se pomirila možda dosegla
sa teritorialno navodnim omjerajenjem,
tako da bi naške občine, njeki kotari bili
označeni kao talijanski drugi kao hrvatski
ili slovenski. Nu takovo razdobljenje pruža
potežkoću i u samom Tirolu, gdje su obje
narodnosti tako rekuće etnički odjeljene, a
kad nas je naprosti nemoguće, kod nas
gdje u svakom kotaru, u svakoj občini i
u većini gradova ima stanovnika obje
narodnosti.

Ja mislim, da bi se imalo udariti te-
mej narodnosti na izmirenju na osnovu na-
rodnosti: autonomske, i to i kod nas i u cie-
loj monarhiji. O svojih narodnostih, je-
zikovnih potreba, o školama itd. imali bi
odlučivati zbori dotičnih naroda, pa gdje
se pripadnici njihovi nalazili. Tu bi bilo
izključeno svako nasilje naroda nad na-
rom, svaka nepravica.

Izazi svakog četvrtka

pede.
Netiskani dopisi se ne vraćaju.
epodpisani ne tiskaju, a
nefrankirani ne primaјu.
Predplata sa postarinom stoji
10 K u obič. i
5 K za seljake / na godinu
ili K za obič. / na godinu
pol godine
Izvan carevine više postarina.
Plaća i uticaj se u Puli.
Pojedini broj stoji 10 h., za-
stavlja 20 h., koliki je u Puli, toli-
kav iste.
Urednici i uprava nalazi se
u Tiskari J. Krmptić i dñ. (Via Sissano), kamo neka se
nasloviju sva pisma i pred-
plate.

Narodnu autonomiju zagovara već
dulje vremena nekoji narodni naši žuževi,
među njima osobito novinar g. Podgornik.
Do izmirenja između naroda može se doći
jedino na temelju narodne autonomije,
i do toga mora doći prije ili kasnije, jer
je to jedino pravedno načelo, i jer bi tako
svaki narod sam o sebi odlučivao.

Učinjeni su pokušaji za sporazum, i
ništa više. Ako bi svij Talijani govorili i
misili, kako je govorio Cleve u saboru
Istra i Venezian na skupštini društva
„Patria“, onda nebi do sporazuma nikad
dosli. Oni zahtijevaju od nas da priznamo
da su ovo talijanske zemlje, a mi da smo
gostovi u njih, bez prava, i onda da će
biti mir. Dakle mi bi si imali sami smrt
podpisati! Toga nećemo nikad, i nikad,
pačemo ćemo raditi da što jače oživimo.

Iskreno i pošteno izmirenje između
Slavena i Talijana bilo bi javnom i
parlamentarnom pogledu od velike važ-
nosti, jer bi se tako u Beču složno uz-
protivili svi Venjemački zastupnici prete-
rami zahtjevom Njemackih i njemackom
postupanju sadašnje vlade, pod kojom se
više ponijemaju nego li pod ikom pred-
sjednikom. Niemci misle, da moraju već
svi Venjemački narodi plesati kako njima
oni igraju.

Bilo bi veoma koristno i potrebno
da se slože svi venjemački zastupnici proti
njemackim, koji su proti svakoj ravno-
pravnosti i koji drže, da su oni sami gos-
podari u Austriji. Ali u Cleve, u Ven-
ezianu, i one koji njima odobravaju, do
sloge između Talijana i nas nemože doći.
Mi hoćemo, da sloga bude častna i po-
stena, da budemo svi ravnoopravni. Mi ne-
ćemo, da budemo u item pričaćem, mi
nećemo da imade svatko ono, što ga po
pravu i zakonu ide. Pomirba je dakle
moguća jedino na temelju ravnoopravnosti.

Gleda parlamentarnih edača, im-
adem jošte kazati, da smo mi — naš klub
— stupili medju obstrukcioniste, uz braću
Čehu, posto smo se osvjeđili, da od sa-
dašnje vlade neimamo ništa dobra oček-
ati. Obstrukciju, rabimo najskrajnje par-
lamentarno sredstvo, jer naziremo u sa-
dašnjoj vladu odlučnu protivniku i našemu
narodu. (Plesanje i odobravanje i samo
tako napred!)

Sastanak u Opatiji

Sastanak gospode ministara izvanjskih poslova, austrijskoga i talijanskoga, na naših obala, je nješto osobito. Pripisuju mu se velika znamenitost, i stalno nije bez nje. Na prvom mjestu ide
tu o troševi. Mladi talijanski kralj
njoj je u duši protivan. Tek njezi dan,
prije put, kod sastanka s njemackim carom,
spomenuto se je vladare treće svezne monarhije, najune Franja Josipa I. Javilo
se je u svijet, da su ona dvojica, car Nje-
matke i kralj Italije, svoje zaključke ticeće
se raznih međunarodnih planja, naročito
Balkana i skrajnjega istoka, dali na zna-
nje caru Austrije. Kako se čini obnašla
su ona dvojica kod svoga sastanka u Na-
rijanu potrebljim, da države troševe raz-
vijaju veću djelatnost u međunarodnih
pitanjih, i da se medusobno u njihovih
problici podupiru. Da je do slobženja iz-
med Italije i Austro-Ugarske došlo, ima-
se pripisati njemackom caru. On je već
drugda posredovao za to, da se ne pre-
trguju ni političke ni gospodarske sveze
između monarhije Habsburga i između Ita-
like. I sad se već nježko tjeđana smanca
po Italiji, a da se ne nezna prava kuda.
Njegovo je djelo sas'nak Tittoni-a sa
Goliuhowskim. Njemu je najviše do tro-
svez, i da pokaže da obstoje. Njemu je
do toga, da bude u savezu s Njemačkom

nesamo "Austro-Ugarsku" nego i Italiju, dakako ne ni za Jonski Austro-Ugarske (ove najmanje), ni za ljubav Italije nego za ljubav Njemačke koja je sada u svu trosužu nijekako neosamjenjena u Evropi. Drži se za stalno da će i on, čar Njemački, na skoro u Opatiju doći, neće ostane i oporavlja se u pobje, nego da će i on sam u njoj s kim prorazgovori.

Sastankom Tittoni-a i Goluhowskoga se je htjelo pokazati, da trosuž u cincu još obстоji, ali ona napetost izmed Istrske i Austro-Ugarske, koja je obrazložila početkom vlaste mladoga kralja Italije, neima više. Ko će u to racunati placati to se nezna, ali se može nagadati. Austro-Ugarska ne može se pohvaliti sa svojimi diplomati, a od Njemačke i Italije uvek je bilo mnogo više zla nego li dobra. Češem su se gospodar ministri Goluhowski-Tittoni razgovarali, to je reko Tittoni dopisniku jednoga talijanskog lista. On je tomu dopisniku rekao: "Možete javiti da su sa strane Italije bile iznesene sve loške, o kojih bijaše nužno da se izmirene mnijenja". Osobito se je obzir uzeo na Balkan i na kaptinu i na trgovinu i na vatre u vore. Razprava je svršila na podpuno zadovoljstvo objavi strana. Pak dalje: "Političkih ugovora uz gospodarski rat nemože biti".

Obzirom na balkansko pitanje, imajući u vidu Austro-Ugarsku i Rusiju ugovor, da će na Balkanu sve zajednički raditi i ostale države izjavile su s tim sporazume. Ali sad je Rusija zapošlena zapletena vojskom u Japunu, pak je mogla Njemačku potaknuti, da se na Balkanu i bez Ruske poduzme, dakako ne bez koristi za Njemačku. Austro-Ugarska je onaj ugovor s Ruskom tako rekuć prisiljeno učinila, pak bi njoj moglo i draga biti da se na Balkanu stogom i bez Ruske poduzme. Italija češće za istočnom obalom jadranskoga mora, češće natočito i za Albanijom, pak bi ona radi nije mogla bar hipno i zaboraviti vise koji ju je Ruskom vežu. I kod svega toga, nijesu bi mogli trpiti balkanski, slavenski narodi. Upliv kroz Austriju mogao bi se na Balkanu žutlino proširiti, a dobila bi upliv na njem i Italija.

One rieti sto jih je Tittoni rekao svomu zemljaku novinaru Talijanu, da nijesu nemože biti političkih ugovora uz gospodarski rat, potvrđuju s jedne strane, da je trosuž, odnosno sveza Italije sa Austro-Ugarskom, tako rekuć obnovljena, na novo potvrđena; a s druge strane da su se te dve države, ili bar njihovi ministri sporazumeli na gospodarskom polju. Do sad je pitanje viške klausule u pogodjenjima izmed tih dva država bila jednina od glavnih uzroka nesporazuma. Austro-Ugarska bitila je da se viška klausula ukine, Italija pak je stojala je na tom da se obnovi. Sad se je imalo i to izgledati, i to tim, kako se može suditi iz raznih glasina, da viška klausula neće biti obnovljena onakva kakva bijaše, nego da će se Italiji ipak dozvoliti pod posebnim pogodnostima dozvati u Austro-Ugarsku stanovni vlast i stanovničku množinu viba. Za onoliko koliko je Italija kod vina izgubila, stalno si je dala naknaditi kod kojeg drugoga proizvoda.

Austrija težko da će dobro proći, a najgorje u njoi, kao običan, tako nečuvjetan.

Interpelacija

To sva nije dovoljno ministarstvu njegove preuzišenosti gospodina dra. pl. Koerbera sa njegovom preuzišenosti gospodinom vitezom Hartelom kao ministrom za bogostovje i nastavu. To ministarstvo duje izplaćati iz državnih blagajina takodjer učitelje na njem privatnoj školi u Opatiji, koja bijaše ustrojena pred par godina za tamo na novo i svakako nestalno naseljene Njemečke.

A "ako" se uzme u obzir tri mjeseta, naime Trst, Pula i Opatiju, u kojima se godišnica svetu od skoro pol milijuna iz novaca porezvodniku "Austrije" izdaje za njemačko školstvo, to se "čovjek" nehotice slike osobište, koja bijaše sadržana prije takvih 20 godina u jednom Berlinskom listu, u "dopisu iz austrijskoga Prijatelja", osnove, po kojkoj su upravo mjeseca Trst, Pula i Vološko, u Opatiju označeni kao točke operacije za germanizaciju. Trst i Istra. Kod toga ne smije se zaboraviti, da se u Berlinu smatra upravo "Austriju" kao onoga čimbenika, koj i slovi i jest, koji nijesu pospiješio germanizaciju južnih pokrajina. Habsburške monarhije, i hoteli ili nehotec pripravljaju Germanizaciju put do Adrije.

A da kod spomenutoga postupka u delegacije. Na češke zastupnike uveli su najviše Poljaci, kada se valjda Čehom Tisu i Istri neide toliko za naobrazu običajnu germanizaciju, dokazuju razne okolnosti. Trećim u Slovenski najviše urođeni državljani do 1000 rodiljaca, ojece dužne pokazati školu, mole užud uveć 20 godina za slovensku privatnu pučku školu, polaznika od mnogo stotina školske djece, koju školu pak nije u kr. vladi niti pozuravila, niti ju je pridružila, kojoj u Trstu obstojeći državnoj pučkoj skolski okružu, za koju još nisu škole sistematizirane — premda to odvisi poglavito od c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz državne blagajine, za koje u obzir nedaje, c. k. vlada niti prebjene pare, nego kojih su uzdržavane iz dobrovojničkih prinosova, sabiranju, među dr. c. k. vlade — u istoj Istri ima deset hrvatskih privatnih pučkih škola (medju timi jedna u Puli) sa preko 200 školske djece, po jedno na Vološkom i u Opatiji) sa 15. udjelitelskih sela, kojih pak nijedan nebijanje preuzeo u državnoj upravi, kojih nijedna nije plaćana, iz

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Narodni Dom u Puli. U nedjelju dne 7. t. m. sazvao je gosp. dr. Legion, predsjednik Istarske Posavljnice u Puli, u Citaonicu na prijateljski dogovor nekoje rođoljubje ovđe, da se posavljaju gledje, gradnje Narodnog Doma i koji od više nacrta da se poprimi. Zgradu bi počeo podizati na istu dr. Rizzi našavio občini nastup svoje službe dopisom dne 12. januara 1904. br. 420.

Buduć pak dopis upravljen ovoj občini u jeziku nami nepoznatom t. j. u talijanskom jeziku, to je novi zemaljski kapetan, pouzdanih c. kr. vlasti tim pokazao, da prezire hrvatski jezik ove občine i njezinoga stanovništva, a tim i jezik većine izvodi.

Zemljiste je već pred nekoliko mjeseci kupljeno, te će se doskora započeti gradnjom. Veselim se ovom poduhvatu, jer bila bzbija prička nužda, da i mi Hrvati u Puli podigamo jedno srediste, koje će nas sve obuhvatiti i na okupu držati.

Liberalizam puljskih sekuljista. Prošli tjedan držao je ovde Isusovac P. Pavilić, Dalmatinac, tri konferencije za članove katoličkog društva (circolo cattolico) i pozvanika u sali „Apolo“. Nu rek bi, da našim socijalistima to nije bilo pravo, što njih dolazi jedan učen čovjek kvarir račune i otkrivat rijnihove aljerije, te upriličiti svaku većer obitajna svoja nasilja i strahovanja, kako to njihova prostoši samo znade. Opazili smo prigodom tih svojih derata, da im nije bilo doći da u mutnom, po običaju, love i prostoru obsežuju, već su svoju prostolu pokazali i javnim nasiljem. Drugi naime večeri, iži kako su gradom svoja hrabava grla sasme izderali i nemoguće derati se, razvile ti moderni opštiti slobode morala (?), na nedužnu kapelicu nazvanu „Krist“ i porazbile svu staklenu vrata na istoj; — jedino što bijase da se razbije —, te podjese do lopada stana društva „Circolo Cattolico“ pod stana društva „Circolo Cattolico“ i tu uz avio fine poklike i njima samo pristoeće pogrede porazbile nekoliko prozora.

Mi se na ovo, niti kao kronariti, nabi

bili ni osvrnuli, jer to se nas niti ne tiče, posto talijani jedni, talijani i drugi, te nas niti ne veseli niti žalosti, što se oni međusobom kolju, a opet znamo, da kad se radi o šteti Hrvatstva, oni su složni

— makar kad pasja braća — proti nama.

Na ove žalostne dnevnice osv. čemo se zato, da vide naši citatelji tko je svemu ovomu krije. Za prve i druge, „obziljne demonstracije“ — tako nazime zove glasilo puljskih policija „Giorlaetto“ — ova deranja, nismo vidjeli ni blizu policije, te svakto se je snaživo, da može ovako, pod paskom redarstva nekoliko fukare da terrorizira grad i mirno pučanstvo. Ne budimo se občinskom glavarstvu, jer ono samo iste plebiscit od ovakove masse, ali gdje je bio kapelan, te pravedno i očenske vlade? Valjda nije i amo doprije poznata teorija stanovitog galonasa iz Trsta, da su to samo djetinske igraře, koje c. k. gospodin zabavljaju? Žalostno ali istinito, što smo došli do toga i pitamo dokle će to trajati.

Na sva bukanjana stanovitog revolver-zurnala, te valjda indirektog odobravanja — jer tko šuti, odobrava —, sa strane pozvanih faktura da takova šta zabrane, nebi se čudili, da je i do gorega došlo. Treći večer tekar probudili se naši c. k. poglavari i nepoglavit, tako da su Pulu u Subotu na večer pretvorili kao u obosadno stanje: po ulicama sami strazari, detektivi, i na dva mesta u pripravi poredano do dvadeset zandara, vojnička patrola po gradu, a kasarnama konsigirana vojska. I te večeri zbilja nije bilo ništa, do li znatičnije svjetline po gradu, te premda nije bilo nikakvih izgreda, aretilari su te veteri do 12 osoba, da im se ne reče, e nje, naša policija šut-muč pa prolji, vredna je ona samo kad hoće. Ne spominjamo koliko ih je bilo aretilano prvi večeri za deracine, jer puljski žurnale nije donio nijednog slučaja, kao što u istinu nije ni bio aretilan nitko. Eto tako, moći dragovići, se vlađa u Austriji s Talijanima, a ovako preko brave i državini odvjetničtvom s. Hrvatima, samo kad rekuđi su Hrvati. U svakom obziru zivila Austrija!

Iz Barbarske. Naš redoviti dopisnik iz Barbarske poslao nam je izjavu, da govor u Franini i Jurini, netiće se ni iz daleka gospodinu kapelana Viskovicu, već predpostavljeni oblasti, koje zatiru hrvatski jezik u crkvi, što smo i mi tako shvatili, jer inace na uredničtvu nebi nikomu dozvolio da kroz „Našu Slogu“ napadne vrednog i čestitog rođoljuba g. Viskovicu. Barbarske dne 17. travnja 1904.

Molim Vas g. uređeniku da mi blago izvole odstupiti malo prostora u dičnoj „N. S.“ te da po istoj izvole svitu pričati — da ovo žalibovo neostane zakopano u povijesti XX. vijeka — već da za

ovo napade protanstvo štrom nam majke voliti da ide odavle danas nego li sutra, izpod 7 godina, da pade i od dva, tri četiri mjeseca. Zar nije to najskrajnja demoralizacija?

Dne 16. t. m. imalo je občinsko zaustavljeno svoju sjednicu, na kojoj je poglavarsko občine priobčilo sakupljenom zaustavljeno, da je novi zemaljski kapetan za Istru dr. Rizzi našavio občini nastup svoje službe dopisom dne 12. januara 1904. br. 420.

Buduć pak dopis upravljen ovoj občini u jeziku nami nepoznatom t. j. u talijanskom jeziku, to je novi zemaljski kapetan, pouzdanih c. kr. vlasti tim pokazao, da prezire hrvatski jezik ove občine i njezinoga stanovništva, a tim i jezik većine izvodi.

Zastupstvo je izreklo svoj najodlučniji pravoj proti tomu postupku, vrijedajući emiju najsvjetla prava i najučinknija čušta, ovog stanovništva i pučanstva i odločila da neprima žena na znanje onog dopisa. (Tako valja da učine sve hrvatske občine u Istri. Op. ur.)

Dragocjeno priznanje. Iz mjeseca primavama: U broju od 12. o. m. glasila je tržačkih židova pala mi u oči u vesti. Jedan u redba obnovljene ("u" institucije ristabilita), rieč „Istarskiabor“, pa sam tu viest stao pomjivo citati u nadi, da će naći u njoj kakvu novost o našem saboru. I doista sam na koncu viesti našao neslo, što za mene nije za Vas nije novost, ali što je smatran za nas vrlo važnim. To je naime dragocjeno priznanje židovskog lista, da su u tržačkoj biskupiji u poslednje djeba kraljevle stvari na boje, to javno, očito i iskreno priznanje bezvjerskog lista tako me je osupnulo, da sam pakano Valom dozvolom u budućem broju nato obavirne o tomu progovoriti. (Samo izvole. Op. Ured.)

Vjenčanje i zarake. Jučer vjenčala se držačina i rođoljubna gospodjica Gisela Hočević sa gosp. Franjom Visenjak, čovjekom južne željeznicice. Istodobno zaručila se mila gospica Antica Hočević sa gosp. Jankom Gregorec iz Buzeta. Mladom paru i aretinim zaručnicima naše najsrdačnije čestike.

Pazinski kotar:

Od sv. Nedelje — kod Labina — pišu nam 6. o. m. Prosloga mjeseca sjedilo se je netko u Vašem cijenom listu i naša siromašne škole a evo mene, da Vam rasvjetlim kako stvar stoji.

Mjestno školsko vjeće u Labini predložilo je višoj školskoj oblasti našeg županije upravitelju gosp. Corvu, da ga imenuje učiteljem na našoj školi. Viša školska oblast, bili će valjda c. k. kotarsko školsko vjeće, reći bi, da nije pristala na taj predlog.

To je uznemirilo naše mogućnike u Labini, pak što će nego sazvane brže bolje sjednice i prisutnosti g. Corve, te podučiše,

da bude ovaj od sada učiteljem na našoj školi privremeno i to za onu djecu, koja

su prije polazile talijanski odjel te škole.

Za hrvatsku djecu da ih ne boli glava i za nju neka išče učitelja tko hoće i gdje hoće. Tomu zaključku uprotivio se ne samo naši ljudi, već padeće i roditelji talijanske djece ili one djece, koja bijahu upisane u talijansku školu.

G. Corva kazao je doduše, da je on in boleste ferro" (u željeznoj bačvi) dok ga brane dve ili tri obitelji, nu ta njeva bačva ipak je pukla od prevelike nadutosti...

Dne 13. pr. mjesecu bio je odluci, da će sa oltara napovedati puku, da će otvoriti školu, nu buduć su mu roditelji talijanske djece jednoglasno učinili prosvjed na mjestno školsko vjeće u Labini, u kojem navedene razloge, zbog kojih neće da bude njihovoj djeci g. Corva učiteljem, morao je odustati od svoje nakane.

Taj je prosvjet silno razradio labinskih svernačnika, koji neće odputi niti da govoru sa onimi, koji ga podpoša. Njihove načine na to, što su se isti Talijani ili roditelji u talijanski odio upisane djece uspravili njihovoj nakani.

Oni bi dire mnogo do g. Corve jer znaju, da promiće ovđe talijansku interesu, da ga i nazivaju prijateljski „Il nostro prete“. Mi njih ga putamo, nu ako je on na volju dve ili tri obitelji, nemari za njega ogromna vedića ovdasnjih župljana.

U ostalom kada ustaše proti njemu i oni župljani, u koje je on polagao sve svoje nade, što da "kazemo o njemu mi", koji ga nismo nikada smatrali ni mogli smatrati našim prijateljem a još manje našim istomiljenikom. On se je nadmo

postati ovđe župnikom pomoću rečenih svojih župljana, a oni kažu danas, da bi

iz pod 7 godina, da pade i od dva, tri četiri mjeseca. Zar nije to najskrajnja demoralizacija?

Za ponedjeljak, dne 11. t. m. bila je uređena na kot. kudu u Pazinu javna razprava, kod koje se je baš lepih čulo.

Tako je primjerice obtuženi Alberto Giorgis, postarski odpremač, izjavio, da mu je spomenica došla u ruke iz Tinjana od Antona De piera (odlučnog prijataja talijanske stranke); on — Giorgis — da nije ni pročitao, nego jednostavno podigne sabrane na drugom arku, priključio. Međutim je obtuženi Franjo Bratulić, kaži prvi izpitani odlučno utvrdio, da mu je spomenica baš Alberto Giorgis čiao u prisutnosti kakve dvojice, trojice osoba. Nadalje obstoje jedan prepis spomenice, za kojega bi ravno on morao znati. Zar nije to karakteristično?

Nakon preslušanja obluženih, dotično njihovog panomotnika i branitelja podao je ovaj poslednji u ime obtuženih, koji su svikli po imenu i prezimu naročito u sudbenom zapisniku navedeni, izjavu slijedeću: *Obtuženi obžaljuju, da njihovi podpisi postavljeni na arku priloženoj u spisu jesu bili zloporabno spojeni k spomenici od 4. veljače 1904. kojoj su oni tudi i koja sadržava uvršta tužiteljem.*

Tim su obtuženi podali tužiteljem, gosp. župniku i ostaloj četvoricu, podpunu zadovoljstvu te prosili za oproštenje; a ovi kaži ljudi milosrdja, odustali su od sudbenog progonstva, te nakon što su se obvezali obtuženi, da će sami nositi svoje troškove, bili su riješeni.

Toliko smo napisali, da javnost saznade točnu istinu te ne vjeruje onim iznimnim glasovom, koji se od stanovite klike šire, kao da bi bili pobedili, dočim su bili riješeni, tek nakon što su prosili za oproštenje.

Koparski kotar:

Kako poštuju jezikomu ravnopravnost c. k. oblasti? Iz Roča nam pišu 17. o. m. Polag zadnje statistike u ovoj mjestnoj občini stanuje 2052 Hrvata a samo 199, koji nisu Talijani, nego talijanski govore, pak idite u c. kr. postarski ured, napis na vratih je talijanski i njemački, tiskanice talijanske i njemačke; idu na postaju c. k. državne željeznice vozne karte itd. talijanske i njemačke a hrvatskom i slovenskom jeziku ni traži. To je znano već c. kr. ravnateljstvu pošte i brojjava u Trstu i upravi državne željeznice, ali oni si valjdu misle, da će onih 2952 Hrvata biti neučeni kmeti, koji samo placaju sute i trpe bez da bi zahtjevali ono što ih ide. Da se nezadovoljni onu sačinju koji talijanski govore, da se nebi njihov jezik postovao, oni bi znali poći i do samoga cesara. Mi nismo nepravedni i ne zahtjevamo, da se uskrati pravednost onim malobrojnim, koji talijanski govore, nego zahtjevamo, da se dade pravednost nam Hrvatom, koji smo u ogromnoj većini u ovoj občini to jest da budu tiskanice, vozni listići, napisi itd. trojezni a ne same u nam nepoznatih jezicih t. j. talijanskim i njemackom.

Voloski kotar:

Iz Opatijske nam pišu: Ovdje nejma tako rekuć dana, u koj nebi bilo kakve osobite novosti, i Opatijska postaje sve to znamenitijom, sve jače utvrđuje svoj svjetski glas. I to nismo kao ljetištno mjesto, u kojem se vode dogovori velikoga političkoga znamenovanja.

Eto da manizam neke dogadjaje ove sezone.

Medju ostalimi došli su ovomo iskati zdravljivu i oporavku knez Šaumburg-Lippe i grof Karoly, enaj Njemac iz Njemacke, ovaj Magyar iz Ugarske. Ni jednom ni drugom nije mogo pomoći ni naš blagi zrak. Prvi još dosta mlad umro je od srčane bolesti na kojoj je dugo vremena bolovao. Bio je i u rodu sa kraljem Svedskim i sa velikim vojvodom Luksemburškim. Radi toga srodstvo mislio se je hip, da možda i neće doći car i kralj Franjo Josip, da nedodje u posjete onoj dvojici vladara u vremenu kad imaju rođeničku zlost. Ipak je uza sve to došao, pošto se bijaša odjeljalo troplje kneza Šaumburg-Lippe. Tako se je odjeljalo i troplje grofa Karoly, bivšega predsjednika velikaske kuće u Budimpešti.

Veliki vojvoda Luksemburški sa svojom suprugom došao je ljetos kao i drugih godina. Njemu je Opatijska toliko omiljela da nemože, bez nje tako rekuć živiti.

Za prvi put došao je Opatiju sa skrajanoga sjevera švedsko-norvežki kralj sa kraljicom. Stari su to, al nisu se za-

Po visokoj kr. zem. vidi proglašena ijkovitom vodom rudnicom
čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

oje samo najbolje i najzdravije

stolno piće,

već je i najkoristnija i najglasovitija

liekovita voda, *

koja je od prvih lečničkih autoriteta preporučena i djeluje neadikтивno kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katarata, astme, mijehora, kamenca, hemoroida (zlatne žile), nateklih i zrenih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„Upraviteljstvo vreda Apatovačke kiselice“
Zagreb, Ilica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirisoda, restoranima i gostinacima.

FORO BR. 6 PULA

Veliki izbor

pravih engleskih i domaćih tkanina

za muška odiela,

Imade na zalihi

Krojač Anton Klement

— Foro broj 6 - Pula. —

Preporuča se mušterijam za obilne naručbe,
obećajući točnu podvorbu.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

djanskoj niti seljačkoj kući. Dobiva se za vanjsku i notarsku potražbu. Osobito obstranjuju trganje i kalanje po kostili, nogu i rukama, te ističe svaku glavobolju. One nedostizivo spasavaju djevojku kod bolesti želudca, ublažuju katar, umiruju izbačivanje, otklanjuju nadutavanje, holji i grčeve, pospešuju bolju probavu, čiste krv i creva. Progona velike i male glijice, te sve bolesti od glijicnih dolazeća. Djevojku izvrstno proti hrapsavci i promuklošći. Lječe sve bolesti jetrih i slezena te koliku i trganju u želudcu. Progona svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti materinci i mandronu, pa zato nesmaju manjati u nijednom gradu: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29**, sloga se neko točno naruči pod naslovom: **Kapljice sv. Marka**. Stoga se neko točno naruči pod naslovom: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka**. Novac neka se valje novac ili ponozec. Manje od jednog inecta (12 bodica) se ne salje. Cijena je sljedeća: 1 točka na svaku putu: 1 tucet (12 bod.) 4 K., 2 tuceta (24 bod.) 8 K., 3 tuceta (36 bod.) 11 K., 4 tuceta (48 bod.) 14-50 K., 5 tuceta (60 bod.) 17 K. Posjedujemo i ljevu i tluštu priznanja, da ih nije moguće ovdje iskratiti, zato navadjamo samo imena neke gg., koju su sa osobilnim uspijelom potrebljavali **Kapljice sv. Marka** te podpunomo ozdravile: Iv. Bartelić, učitelj; Janko Kislak, kr. nadograd; Stj. Borčić, župnik; Ilija Matić, opicanar; Solja Vukelić, silica; Josip Šojan, sejlik id. id.

Utemeljena god. 1360.

Gradska ljekarna, Zagreb.

Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Svoji k svojim!

Skladište pokućtva
goričko-solanske

STOLARSKE ZADRUGE

(prije Antun Černigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Pokućtvo izrađuje se samo u peći izsušenim drvom.

Konkurenčija izključena. — Za solidnost
se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjesecnu
odplatu.

Zastuplje u Trstu, Splitu i Aleksandriji.

Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

Vicko Despalatović

slikarski majstor za Istru u Puli,

ulica Circonvallazione br. 61, prizemno,

slika stanove, nove kuće, vile, ulaze, crkve, dvorane za gostionice i kavane, kazalista i zavjeze za kazalista, pročelja na vrapno i na ulje, prozore i vrata na ulje kako što i na prividno drvo, table i grbove za prodavnicice duhanu i tapetira sobe papirom.

Radije čini najvećom točnošću i trajnošću, polak onih u velikim gradovima.

Drži zalihu najboljih i najljepših uzo-
raka u secesionskom stilu, kalupa i
načrt dobavljenih iz Češke.

Drži još veoma fini album uzoraka u bo-
jamu za crkve, uvez iz prvih crkava Au-
strije, Češke i Ugarske, što, sve izrađuju-

uz najpogodnije cene.

Pčelno - voštene svieće

po kilogram. K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ukrasne svieće iz gori imenovanog
vaska, ukrašene u reljefu sa zlatom,
voštanim cvjetnim id. . . . kg. po K 8-
je ukraseno s odjepljivim cvjetnicama 6-
Tanjun Legrina, najljepši 2-10
granis 2-10
Svieća za pogreške po višo nizkoj cijeni. — Za prav. čisti vaski jazam s 20% kru-
na. — Geraheimovi stenji (filiji) i stakla za vječno svetlo. — Isto tako može biti plitomac (stolni i navadni).
Preporučam se prečestom svedenstvu i p. n. občinstvu najponiznije,

J. KOPAČ, večernica u Gorici.

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dijelova jedan ili
više po kruna 20.

Prima novac na štednjku od svakoga, ako i nije član
istoga 4%, kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-
hodnog odkaza, iznos do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznos do 1000 K uz odkaz od
14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno
ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarem,
i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati pr. p. i 3-7 sati
po podne; u nedjelju i blagdane
osim julija i augusta mjeseca od 9-12 prije podne.

Društvena pisarna i blagdana nalazi se u Via Gluta br. 5, prizemno
lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Sve strojeve za

poljodeljstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljike,
stiskalnice (prese) za vino sa novim diferencijalnim tiskalom,
hidrauličke stiskalnice za vino,

novosti pri aparatu preti peronspori te za sumporanje,
mlinove za grožđe posve nove konstrukcije,
sve stvarne za zatvaraće za hvatanje letećih zareznika (insekti).

**silajlike za vino, clevi za vino, konobarsko
orudje**, također i sve druge gospodarske strojeve kao
trieure, vitle, mlatilnice i. t. d.
... salje uz najjeftinije tvorničke cene . . .

I.G. HELLER,

Beč, Praterstrasse 49.

Katalogi budava i franko. — Dobiraje se u svim jedinicama.

OBJAVA!

Podpisani časte se javili slavnom občinstvu, da su preuzeли na
svoj račun dobro poznatu gostionu:

Trattoria „Al Pero d' Oro“

nalazeći se u Trstu u ulici Cavana broj 22.

Prodavat će se Dalmatinska naravna vina

kako sledi:

U gostoni: Za obitelj:

Crno iz Šibenika para 72		Crno iz Šibenika para 64
Opollo " 80		Opollo " 72
Bielo " 88		Bielo " 80

Razpačavati će se i dobro poznato

STEINFELDSKO PIVO

Podpisani će se sa svim silama starati, da zadovolje cijenjenim
gostovima, te su radi toga poskrbili za dobra i jeftinu kuhinju.

Sa osobitim poštovanjem

Marko Stojić, vlastnik.

Ante Sosić, poslovodja.